LIBRIS | We know books

Lori Inglis Hall

Lumina dintre noi

Traducere din limba engleză și note
NADINA VIȘAN

LITERA
București

LIBRIS | We know books

PROLOG

Prima despărțire a gemenilor are loc la naștere.

Băiatul se naște primul, țipând, cu fața roșie, certându-l pe doctor. Își caută cu mâinile perechea – maică-sa, Adela, vede asta; cât de pierdut se simte fără geamănul lui. Fata se naște și ea la scurt timp după aceea, trandafirie, nu roșie, calmă. Moașa o așază binișor lângă frate-său, care o apucă de mână și contenește din plâns. Toată lumea se amuză de tăcerea care se lasă deodată, mai puțin Adela, care zace sfârșită în pat.

Încearcă și ea să înțeleagă ce s-a întâmplat, schimbarea care a avut loc, locul dureros dintre coapse.

– Ia te uită, zice Dominic din pragul ușii.

Se duce la leagăn, fără s-o ia în seamă pe moașa care încearcă să-l alunge de acolo, căci nașterea nu îngăduie prezența taților. Atinge cu o mână pieptul fetiței, zâmbind. Întotdeauna și-a dorit o fiică.

– Și mama, și copiii sunt în stare bună, spune doctorul, care își pune lucrurile în geantă, fără să ridice privirea.

Adela consideră nepotrivită atitudinea asta distantă și eficientă. Cum poate o asemenea experiență

LIBRIS We know books

revelatoare să fie tratată cu atâta răceală? Niciodată n-o să fie în stare să-i înțeleagă pe englezi, nici felul lor de a fi. Dacă ar fi fost la ea în Franța, cu siguranță că ar fi lăsat-o să se vaite.

Urmează apoi o lumină orbitoare. Dominic face prima fotografie.

Fotografia este pusă în ramă și așezată pe consola căminului, în aceeași cameră unde stă leagănul și unde se țin de mână bebelușii, cu piciorușele încurcate unele într-altele, de nu se mai zărește nici un strop de lumină între ele. Tatăl își numește copila Tessa, după Tess, eroina lui Hardy[1]. Pe băiat își lasă nevasta să-l boteze, iar ea îi dă numele Theo, după taică-său. Îl pronunță franțuzește, așa cum îl pronunța și tatăl ei, căci așa îi vine la îndemână – *Théo*, cu un T puternic – într-un mod în care nu-l va mai pronunța nimeni.

Cu timpul se adună și alte fotografii în jurul celei dintâi. Iată-i pe gemeni la școală, îmbrăcați în sacourile elegante ale instituției, unde Theo învață să-și cultive creierul, iar Tessa învață cum să întemeieze un cămin, enervată la culme de nedreptatea la care e supusă. Uite-i aici cum se cațără în copaci, se scaldă în râu; tot domeniul este al lor, au pus stăpânire pe el. Theo în roba academică, Tessa la Paris, cu brațele pline de cărți, cu un zâmbet ca o flacără.

Pe câmpurile din jurul casei, acolo unde cresc gemenii, se înalță holde care apoi se ofilesc și sunt absorbite de pământul pregătit pentru o nouă recoltă.

[1] Este vorba despre eroina cunoscutului roman englezesc din perioada victoriană *Tess d'Urberville*, al scriitorului Thomas Hardy (1840–1928), publicat în 1891.

Au fost legați printr-un singur fir, și acum firul se despică în două, doi gemeni, două vieți. Iar când spațiul dintre ei începe să se lărgească, la început cei doi nu-și dau seama. De lumina ce se naște între ei.

LIBRIS | We know books

PARTEA ÎNTÂI

TESSA

Paris, 1938

LIBRIS | We know books

CAPITOLUL 1

Tessa stă ghemuită pe vine în capul scărilor înguste care duc spre dormitorul ei, pe care întotdeauna l-a numit „mansardă" în scrisorile trimise fratelui său, poate și pentru că sună mai romantic. Își trece degetele peste linia pântecului și întinde gâtul.

A intrat într-o belea mare cât casa. Nu belea, *dezastru*. *Catastrofă*, nu alta.

De la parter o aude pe proprietăreasă la telefon. Printre zăbrelele balustradei, Tessa deslușește expresia feței lui madame Vernier în timp ce se chinuie să asculte glasul stins care se aude de peste Canalul Mânecii, dintr-o casă aflată la 500 de mile depărtare.

– Nu, nu știu când se întoarce. Da, i-am transmis mesajul dumneavoastră. Nu, n-am nici un răspuns. *Désolée*[1].

Se chinuie să mai strecoare câte un cuvânt. Tessa știe bine că vocea de pe fir o bombardează cu întrebări, așa cum făcea și când era ea mică. Maică-sa stă probabil și

[1] Îmi pare rău (în limba franceză în original)

LIBRIS | We know books

ea ghemuită pe vine în capul scărilor, în Cambridge, lângă peretele înțesat cu fotografii de familie.

Palierul unde se ascunde Tessa este acoperit cu un tapet galben, pe alocuri sfâșiat, desprinzându-se în mici spirale vălurite.

Pe o fereastră nu mai mare decât capul ei vede acoperișurile cu țigle cenușii care suie și coboară, iar în spatele lor, turla catedralei uriașe de pe insulă.

Dintotdeauna și-a dorit să locuiască la Paris, orașul în care a crescut mama ei.

I-a mărturisit asta mamei cu o săptămână în urmă, când n-a mai putut să ignore greața și betelia prea strâmtă a pantalonilor și fustelor. O conversație telefonică oribilă, care, și-a dat imediat seama, ar fi fost mai potrivită pentru o scrisoare. Mama s-a arătat încredințată că fiica ei știe cum să se descurce – toate astea spuse pe un ton foarte calm, ceea ce însemna că tatăl Tessei era prin preajmă. De dimineață a sosit și scrisoarea pe care o ține acum în mână, scrisă în engleză, ca să nu poată fi citită de vreun ochi prea curios. În ea mama repetă aceleași lucruri pe care le-a spus și la telefon. „O să plecăm pentru o bucată de timp", îi scrie, „am făcut aranjamentele necesare" – dar fără să dea alte amănunte, prilej pentru Tessa să se întrebe dacă nu cumva lipsește vreo pagină. „Tatăl tău nu trebuie să afle nimic, și nici Theo", continuă mama.

Dar Tessa îi spune tot fratelui ei, că așa se obișnuiește între gemeni. Apoi se gândește, ba nu, așa o fi fost până acum, pentru că uite că nu i-a spus nimic. Încă un pas prin care se distanțează, primul pas fiind plecarea ei la Paris cu trei ani în urmă... Parcă vede scrisoarea de acceptare de la Sorbona de pe masă și pe Theo măsurând nervos salonul cu pasul. Și ce ceartă teribilă a urmat.

– Cum ai putut face una ca asta? i-a reproșat el.

Ea n-a fost în stare să-i întoarcă privirea, zdrobită de disperarea care i se citea în voce. Gemenii nu petrecuseră niciodată mai mult de câteva zile despărțiți.

– Credeam că ne-am înțeles, i-a spus Theo. Că o să mergem și o să stăm amândoi la Cambridge. Eu urmez Dreptul, tu, Literele. Doar am zis că facem asta împreună.

Tessa a înhățat scrisoarea de pe masă și a recitit-o, nevenindu-i să creadă că e adevărată.

– Nu eu am zis asta, i-a replicat. Ci tu.

Timpul, care le vindecă pe toate, va repara această prăpastie dintre ei.

Știe însă că lucrurile se vor schimba iremediabil dacă îi va ascunde din nou ceva fratelui ei. N-are cum să fie altfel – dacă iar îl ține deoparte, e posibil ca el să nu se mai întoarcă niciodată. Când erau încă la școală, una dintre colegele ei rămăsese însărcinată. Sigur că nu a anunțat pe nimeni, dar s-a aflat. Mai întâi a luat proporții, apoi a dispărut o vreme de la școală, după care, câteva luni mai târziu, s-au trezit cu mama ei împingând un căruț pe stradă.

Toată lumea și-a dat seama că bebelușul nu era al femeii. Tessa a ascultat cum o forfecau toți pe colegă, inclusiv fratele ei. Își aduce aminte mai ales cuvintele lui: „Astfel de fete rămân cu un stigmat veșnic. Nu poți scăpa de el, e ca un miros urât". Probabil că nu avusese intenția să dea dovadă de cruzime când spusese una ca asta, însă efectul acesta fusese. Încă mai durea.

Mama are dreptate. Theo nu trebuie să afle. Nu s-ar mai uita la sora lui cu aceiași ochi.

LIBRIS We know books

În plus, Tessa venise la Paris doar pentru ea, ca să-și trăiască viața, o viață numai a ei, pe care nu simțea obligația s-o împartă cu nimeni.

Orașul acesta o învățase multe. Oare așa păți̧se și Theo acolo, la Cambridge? se întreabă. El plecase la doar câteva mile distanță de părinți. Ea, în schimb, este la un ocean depărtare. Și acum iată în ce situație a ajuns. Are douăzeci și doi de ani, și cu ce se poate lăuda în afară de beleaua asta?

Maică-sa e sigură că nu se mai poate face nimic. Nici n-a vrut să audă de doctorul găsit de Tessa, de săpunul carbolic și de chiuretă. E prea târziu pentru așa ceva, i-a spus.

În holul de la parter, madame Vernier duce mâna la gură, iar franceza sacadată i se modifică, se îndulcește.

–Știu prea bine, le porți toată viața de grijă, nu-i așa? Pentru noi rămân mereu copii.

„Da", se gândește Tessa, „sunt o fiică nerecunoscătoare, știu asta".

Maică-sa a vrut s-o descoasă despre tatăl copilului, iar Tessa a fost cât pe ce să-i povestească tot. Luc nici nu știe măcar. N-ar înțelege.

Luc este o senzație pe piele, ca razele soarelui, e fierbințeală.

Tessa a vrut să-i spună: „Îl iubesc, l-am iubit, zău că l-am iubit".

„Până în momentul în care."

Duce mâna la pântec. Doamne, ce stranii sunt instinctele astea, nevoia asta de a proteja ceva ce nu ți-ai dorit și pe care nu l-ai cerut. Deja i se schimbă silueta, i se rotunjește pântecul pe sub sâni. „Termină-ți studiile", i-a scris mama, „mai ai doar câteva luni. Și, pentru numele Domnului, ascunde sarcina". Tessa lasă mâna

să-i cadă de pe pântec, mototolește fusta în pumn, pentru că i se pare culmea modul în care mama reușește să bagatelizeze această transformare uriașă.

La parter, madame Vernier pune telefonul în furcă, și Tessa se întoarce la ea în cameră în vârful picioarelor.

„Această rușine îngrozitoare", așa s-a referit mama la situația ei. Da, da, se gândește Tessa, chiar asta și este.

LIBRIS | We know books

Cambridge, 1942

LIBRIS | We know books

CAPITOLUL 2

Tessa este întotdeauna cea mai rapidă și mai cutezătoare – e o problemă de mândrie (deși fratele ei ar numi-o nesăbuință). Ea e prima care se cațără până în vârful stejarului, de unde se poate vedea foarte bine cum e orânduit domeniul: acoperișuri pe o parte, o întindere mare de verdeață pe cealaltă. Victoria ei se datorează pur și simplu unei tehnici mai bune: în timp ce Theo urcă metodic, punând întâi un picior, apoi un braț, apoi iar un picior, iar un braț, Tessa se avântă din creangă în creangă.

Pe terasa de sub copac, prietenii părinților sunt adunați în jurul tatălui. „Cincizeci", aude pe cineva zicând, „Doamne, ce repede a trecut timpul!" Un grup de fete pe care le știe de la școală așteaptă la marginea peluzei, li se aud chicotele și sporovăiala. E și Lily acolo. În urmă cu câțiva ani fuseseră prietene la cataramă, însă relațiile s-au răcit, Tessa nu-și amintește de când n-au mai schimbat două vorbe. Lily e căsătorită, are copii, Tessa știe asta – cât de diferite le sunt acum viețile. „Du-te și tu la ele, stai de vorbă", îi spusese maică-sa, dar de când s-a întors de la Paris nu mai știe

LIBRIS We know books

cum. Fostele colege ridică brațul și îi fac cu mâna, iar ea încearcă să schițeze un zâmbet, ferindu-și imediat privirea, ca nu cumva să creadă că le face o invitație, deoarece știe că vechea Tessa s-ar fi grăbit să se ducă la ele, plină de istorioare și escapade. Iar în acest timp, mama se tot agită în legătură cu mâncarea așternută pe mese. Tessa îi citește buzele, o privește cum dă explicații; poate că are impresia că ideea de bufet e prea mult pentru prietenele ei. Pentru o clipă, privirile li se întâlnesc și mama tace, iar mâinile cu care gesticula îi rămân spânzurate în aer.

Tessa e uluită că maică-sa are puterea s-o privească în ochi.

Theo râde când apare în cele din urmă lângă ea.

– Se putea să nu fii tu prima, Tessa?

– Dar am luat-o cât de încet am putut, răspunde ea, incapabilă să își ascundă zâmbetul poznaș. Am vrut să-ți dau și ție o șansă.

Fiecare vizită a lui ar putea fi ultima. Tessa le contabilizează, făcând tot felul de liste supărătoare în gând. Ultima partidă de înot, ultima cățărare, ultimul mic-dejun. Gândul plecării lui a doborât-o, semn că s-au inversat rolurile. Theo e cel care pleacă de această dată, în timp ce Tessa rămâne în urmă.

Pe Theo îl surprinde cum încearcă să-și stăpânească ea râsul; știe că nu e genul care să cedeze așa de ușor, iar zâmbetul și lucirea din ochi le reflectă pe ale ei.

– Mă trage în jos uniforma, zice el.

Tessa râde.

– Ești în permisie. Nu te obligă nimeni să o porți.

Albastrul Forțelor Aeriene aproape că-l face să dispară pe fundalul cerului – Theo, păsărelele și acoperișurile. Vede râul mai jos, un albastru mai închis, metalic.

Întinde mâna și i-o atinge pe a lui.

– Mi-a fost dor de tine.

Nu că ar fi fost necesar să spună asta; sunt atât de multe lucruri care n-au nevoie să fie spuse între gemeni. Sau erau pe vremuri, căci a fost un timp când nu l-ar fi lăsat nici măcar să ajungă la copac. S-ar fi năpustit asupra lui din clipa în care l-ar fi zărit traversând peluza, l-ar fi strâns tare în brațe. Tessa și-ar dori să se poată întoarce în timp, să întindă brațele către el, dar nu poate. Căci Theo și-ar putea da seama că ea s-a transformat în piatră.

– *Maman* o să ne certe că suntem nepoliticoși.

Tânărul privește în jos, printre ramuri, la lumea adunată, îi cercetează pe musafiri, încercând să-și amintească fiecare nume. Tessa știe asta, pentru că la fel a procedat și ea mai devreme, în timp ce stătea întinsă pe peluză. Limbajul trupului – învățat în acești ultimi patru ani – a fost îndeajuns de clar ca să-i țină pe musafiri la distanță.

– Să vezi ce papară o să încasăm, zice ea pe o voce înțepată.

Theo scoate un hohot de râs.

– Da, precis o să ne tragă de urechi.

– Să vă purtați așa copilărește! o maimuțărește ea pe maică-sa, imitându-i accentul, cu buzele strânse și fața suptă.

Theo pare gânditor, iar Tessa cugetă în sinea ei – nu, n-are inima să spună ceva cu adevărat răutăcios.

– Totuși, a organizat un adevărat festin, ce zici? spune el, confirmându-i gândul, iar ea zâmbește, de dragul lui, dar și pentru că, iată, a avut dreptate. Adică, în ciuda tuturor obstacolelor.

LIBRIS We know books

Tessa, care nu are nici un motiv să se simtă vinovată când vine vorba de maică-sa, trece de la zâmbet la o privire încruntată.

–O să se comenteze că am făcut risipă. Că nu se cade. Adică, sigur, se vor bucura de petrecere, o să-i mulțumească în față, dar pe la spate o s-o condamne.

Theo dă sever din cap.

–Să vezi ce se va scandaliza Asociația Femeilor.

–Deja s-a anunțat o ședință la Consiliul Parohial.

De undeva din grădină se aude un râset masculin zdravăn, și amândoi coboară privirea.

–Oricum, cui îi pasă dacă mama zice că suntem nepoliticoși, spune Tessa.

Asta contează de fapt. Nu și-a văzut fratele de luni de zile.

El ia o țigară din pachetul aflat în buzunar și i-o trece ei, urmată de o brichetă argintie.

–Îți stă bine, să știi, îi zice ea. Uniforma.

–Stofa e groaznic de țeapănă. Mă simt ca și cum aș fi făcut din lemn. Însă mi-am zis să fac un efort de ziua tatei. Nu am nici o vină că încă face pe supăratul.

–Da, știu.

–Doar n-am pretins niciodată că aș fi vreun pacifist. El are principiile lui, eu, pe ale mele.

Tessa nu spune nimic, și asta înrăutățește lucrurile. Theo se uită în altă direcție, iar ea știe că acum își aduce iar aminte de ceartă. De momentul când le-a dat vestea că s-a înrolat. De ochii măriți și furioși ai tatei.

–Violența n-a fost niciodată un răspuns, i-o trântise el mânios. Ura nu e niciodată o soluție.

Nu c-ar fi contat în vreun fel. Theo era foarte hotărât.

Mama îi strigă din casă și îl văd amândoi pe Michael făcându-le semne. Tessa dă ochii peste cap, iar Theo râde cu mâna la gură, ca să nu-l vadă Michael.

–*Maman* l-a invitat, sau s-a autoinvitat, habar n-am. Doar îl știi cum e.

–Știu cum e, așa este. E atât de... Tessa face o pauză, încercând să găsească cuvântul potrivit. Atât de *încrezut*, conchide ea.

–E un om important, Tess. Care face lucruri bune, cel puțin așa umblă vorba.

–Sau asta dorește el să credem noi.

Începe coborâșul, iar Tessa e uimită cât de ușor își recapătă corpul ei de tânără de douăzeci și șase de ani ritmul și mișcările copilăriei. Se ia după frate-său. Întâi un picior, apoi un braț, încet, metodic, în stilul inconfundabil al lui Theo. La poalele stejarului așteaptă Michael, care probabil încearcă să i se uite sub fustă. De sus, de unde este, Tessa observă cât de mult i s-a rărit părul și cu câtă răbdare au fost pieptănate șuvițele rămase pentru a acoperi locurile goale. Ea adaugă această slăbiciune – nu părul rărit, ci încercarea de a-l ascunde – la o lungă listă de neajunsuri pe care o alcătuiește de două decenii deja.

Michael ar zice că a venit pentru bătrânul lui prieten Theo, dar nu reușește să păcălească pe nimeni.

Urmează o amintire. În fiecare an, tata îi punea să stea în picioare, în tăcere, în grădina din spate, pregătiți să audă cântecul privighetorii străpungând bezna. Avea o înregistrare de la BBC, o femeie pe nume Beatrice Harrison care cânta la violoncel la ea în grădină, acompaniată de o privighetoare aflată în copac. Toată iarna punea înregistrarea asta, ca „să reziste până la primăvară".